

Verslaglegging echografisch onderzoek

Waarom verslaglegging?

Het nut en de noodzaak van verslagleggen

Het op een juiste wijze vastleggen of verslagleggen van zorginhoudelijke gegevens geeft de mogelijkheid om gegevens te verzamelen over de verleende zorg ten behoeve van professionalisering, profilering en kwaliteitsbevordering. Daarnaast krijgt de individuele echografist met uniforme verslaglegging de mogelijkheid om verantwoording af te leggen over de door hem verleende zorg conform hetgeen in de wet is vastgelegd over verslaglegging.

Doelen van verslaglegging

Uniforme verslaglegging van patiëntgegevens dient meerdere doelen. Bij het verslagleggingsstelsel voor de echografist ligt de nadruk op doelen die voor de individuele echografist van belang zijn:

- persoonlijke verslaglegging;
- overdracht aan collega's;
- informeren patiënt;
- verslag aan verwijzer en informeren andere disciplines;
- gegevens genereren ten behoeve van toetsing.

Welke eisen worden er gesteld?

Aan verslaglegging worden uit verschillende hoeken verschillende eisen gesteld. Deze passeren in dit hoofdstuk de revue.

Algemene eisen

Er zijn verschillende algemene eisen te noemen ten aanzien van het verslagleggen. Deze eisen zijn: beschikbaarheid, leesbaarheid, volledigheid, beknoptheid, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid. Deze algemene eisen zijn, enigszins aangepast, overgenomen uit de Standaard Medische Verslaglegging van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG, 1990).

- *Beschikbaarheid:* Beschikbaarheid van de verslaglegging is noodzakelijk voor een continue zorgverlening. Gegevens van patiënten moeten voor een eventuele waarnemer toegankelijk zijn.
- *Leesbaarheid:* Een duidelijk leesbaar handschrift of het gebruik van de computer is zowel voor de echografist als voor de waarnemer van belang om gebruik te kunnen maken van de vastgelegde gegevens.

- *Volledigheid en beknoptheid:* De verslaglegging moet zo volledig mogelijk, maar ook zo beknopt mogelijk zijn. Er moet worden gestreefd naar het opnemen van alle relevante gegevens.
- *Betrouwbaarheid:* Op grond van de vastgelegde gegevens moet de essentie van het echografisch onderzoek reproduceerbaar zijn. De verslaglegging moet in overeenstemming zijn met de werkelijkheid en mag geen aanleiding geven tot twijfel over wat wordt bedoeld.
- *Inzichtelijkheid:* In het dossier moeten de gegevens helder zijn weergegeven en zodanig bij elkaar aansluiten dat duidelijk inzicht in het gevolgde denkproces mogelijk is. De fasen die bij het methodisch handelen zijn doorlopen om het einddoel te bereiken, moeten in de verslaglegging herkenbaar zijn.

Eisen rapportage

Componenten van de rapportage	
Aanmelding en verwijzing	• Patiëntnummer • Personalia patiënt met BSN-nummer • Datum/tijd en type onderzoek • Verwijsgegevens • Gegevens verwijzer • Naam echografist en radioloog
Klinische informatie	• Medische gegevens/voorgeschiedenis • Belangrijkste klachten • Vraagstelling
Onderzoek	• Procedure en eventueel materialen. • Bevindingen: hoe/wat/waar/ locatie en richting. • Vergelijking met vorige onderzoeken of studies. • Potentiele beperkingen of afwijkende onderzoeksmethode.
Conclusie	• Echografische diagnose • Eventueel differentiaal diagnose en/of advies.

Een echografist zal tijdens het onderzoek nog vragen stellen aan de patiënt als aanvulling op de medische gegevens op de aanvraag. Een hulpmiddel daarbij is het werken met de ezelsbrug VALTIS, dit is een methode om op een vaste, gestructureerde manier een anamnese af te nemen. VALTIS staat voor:

- V** Voorgeschiedenis: Is er een relevante ziektegeschiedenis
- A** Aard van de klacht: Pijn (wat voor soort pijn), malaise, e.d.
- L** Lokalisatie: Waar zit de klacht precies?
- T** Tijd: Hoe lang bestaat de klacht al?
- I** Intensiteit: Hoe hevig is de klacht?
- S** Samenhang: Zijn er andere verschijnselen die in verband kunnen staan met de klacht?

Wanneer volgens deze methode een anamnese wordt afgenomen is dit ook een leidraad voor het verslag en de evt. mondelinge overdracht naar de arts aan het eind van het onderzoek.¹ Op basis van de anamnese of de bevindingen tijdens het echografisch onderzoek kan besloten worden om buiten het aangevraagd onderzoek te onderzoeken. In het verslag dient deze keuze uitgelegd te worden ter rechtvaardiging. Voor formats t.b.v. standaard verslaglegging verwijzen we graag naar www.radreport.org.

Wettelijke eisen

De wetten die hier betrekking op hebben zijn de Wet Bescherming Persoonsgegevens², de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)³ en de Kwaliteitswet Zorginstellingen⁴ aangenomen. In deze verschillende wetten komt het vastleggen van patiëntgegevens aan de orde.

Wet		Consequentie
WGBO	Dossierplicht	De echografist is verplicht een dossier bij te houden met aantekeningen omtrent: • de gezondheid van de patiënt • de uitgevoerde verrichtingen • relevante overige gegevens
	Bewaarplicht	Het dossier dient 15 jaar bewaard te worden of zoveel langer als noodzakelijk (bijvoorbeeld bij chronische ziekten)
	Vernietiging	De echografist is verplicht het dossier te vernietigen: • binnen 3 maanden na verzoek patiënt • na 15 jaar
Kwaliteitswet Zorginstellingen		Deze wet verplicht de echografist werkzaam in een instelling tot systematische bewaking, beheersing en registratie ter verbetering van de kwaliteit van zorg en het maken van een kwaliteitsjaarverslag.
WBP (Wet Bescherming Persoonsgegevens)	Persoonsregistratie	De registratiehouder dient zich bij de registratiekamer te melden, indien persoonsgegevens worden vastgelegd dienen deze beveiligd bewaard te worden in een afgesloten ruimte/kast of in een computer beveiligd met wachtwoord
	Gegevens verstrekking	Gegevens mogen alleen aan derden worden verstrekt na toestemming van de patiënt
	Gebruik van gegevens voor	De echografist dient de patiënt te informeren over:

	wetenschappelijk onderzoek	• deelname aan wetenschappelijk onderzoek • het belang van de gegevens van de • patiënt voor het onderzoek • de privacyreglementen die van toepassing zijn
--	----------------------------	--

¹ Van Rijswijk, P. & Joosten, F. (2014). Echografie: van plaatjes maken naar klinisch redeneren. *Gamma Professional*, jaargang 64 nummer 4, 11-15.

² Wet Bescherming Persoonsgegevens. (2000, 6 juli). Geraadpleegd op 06 februari 2015, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0011468/geldigheidsdatum_06-02-2015

³ Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst. (1994, 17 nov). Geraadpleegd op 06 februari 2015, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0007021/geldigheidsdatum_06-02-2015

⁴ Kwaliteitswet Zorginstellingen (1996, 18 jan). Geraadpleegd op 06 februari 2015, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0007850/geldigheidsdatum_06-02-2015